

SUOMESTA PARAS PAIKKA STARTUPEILLE

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

MIKSI STARTUPIT OVAT SUOMELLE ELINTÄRKEITÄ?

Suomi ja koko maailma elää murroksessa. Suomen menestyksen ratkaisee osaaminen, työ ja yrittäjyys. Niiden avulla turvaamme hyvinvointivaltion edellytykset myös tulevaisuudessa. Osaamisen, työn ja yrittäjyyden luomisessa ja kasvussa merkittävä asema on startup-yrityksillä. Tarvitsemme uutta ajattelua ja asennetta.

Suomen elinkeinorakenne on muuttunut voimakkaasti viimeisten vuosien ja vuosikymmenten aikana. Siirtymä teollisuudesta ja alkutuotannosta kohti palveluyhteiskuntaa haastaa vanhoja rakenteita, toimintatapoja ja asenteita. Tämän muutoksen valjastamisessa menestystarinaksi on uusilla ja innovatiivisilla toimijoilla keskeinen rooli.

Suomen kaltaisessa pienessä avoimessa tuloksia voi saavuttaa vain eri

tahojen saumattomalla yhteistyöllä. Tarvitsemme niin suuria perinteisiä yrityksiä, uusia ketteriä toimijoita, oppilaitoksia ja yliopistoja, verkostoja kuin sujuvaa sääntely-ympäristöäkin, jotta osaaminen ja sen luoma lisäarvo jalostuu edelleen kilpailueduksi. Yhteistyö vaatii uudenlaista asennetta ja ajattelua sekä niitä tukevia käytännön ratkaisuja.

Nykyiset yhteiskunnan rakenteet ja asenteet eivät tue startup-yrittäjyyttä parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän vuoksi tarvitsemme askelmerkit, joiden avulla luomme polun maailman parhaaseen startupien toimintaympäristöön.

Suomen menestyksen seuraavan sadan vuoden aikana ratkaisee osaaminen ja innovaatiot. Niiden kehittämisessä startup-yritykset ovat avainasemassa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

SUJUVA SÄÄNTELY

- **Startup- ja kasvuyrityksiä koskevaa sääntely- ja politiikkatoimia tulee tarkastella kokonaisuutena.**
 - Tarvitsemme poikkihallinnollisia toimenpiteitä, joiden taustalla vaikuttavat useammat ministeriöt ja muut julkisen sektorin toimijat. Lainsäädännön valmisteluun tarvitaan myös konserniohjausta, jotta eri ministeriöiden tai saman ministeriön eri yksiköiden vastuualueisiin kuuluvat toimenpiteet saadaan sovitettua saumattomasti yhteen.
- **Varmistetaan, että sääntely on sujuvaa.**
 - **One in-One out tulee ottaa toimintatavaksi.** Yrityksille taakkaa aiheuttavan sääntelyn antaminen edellyttää, että toisaalta taakkaa puretaan. Lainsäädännön vaikutusarviointia tulee vahvistaa sekä tehdä merkittäville uusille laeille jälkiarviointi. Vaikutustenselvityksissä on huomioitava riittävästi sääntelyn vaikutus yritysten kilpailukykyyn, kasvuun ja työllistämiseen.

KILPAILUKYKYINEN VEROYMPÄRISTÖ

- **Erillisiä veroja digitaalisille palveluille ei pidä ottaa käyttöön,** sillä ne heikentävät kannusteita digitaalisten palvelujen kehittämiseen. Digitaalisten palveluiden verotus on osa yritysverotusta.
- **Yrittäjän verotusta ja sosiaaliturvaa täytyy tarkastella kokonaisuutena,** kun sosiaaliturva- ja vakuutusjärjestelmää kehitetään.
- **Avainhenkilöiden sitouttamisjärjestelmien verotusta täytyy kehittää kannustavaksi ja ennakoitavaksi.**

KANSAINVÄLISTYMINEN

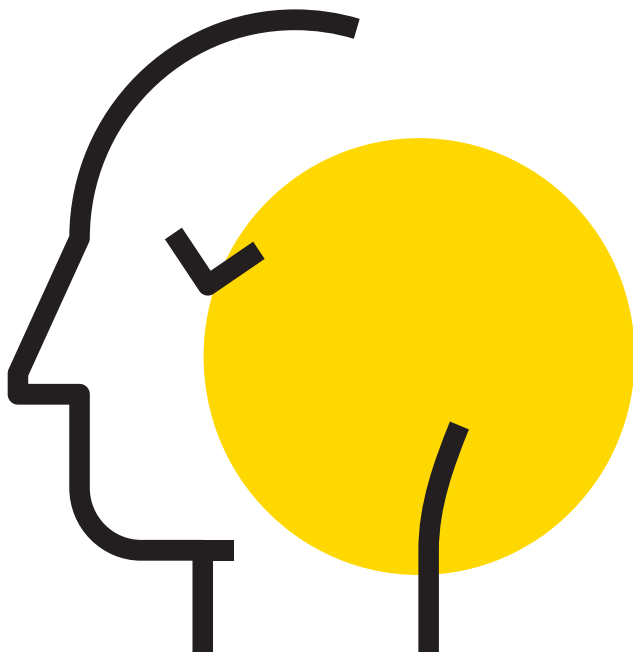
- **Startupien ja kasvuyritysten kansainvälistymiseksi tulee luoda kansainvälistymisstrategia.**

Työvoiman saatavuus ja työmarkkinajäykkyudet ovat keskeisiä kasvun esteitä, jotka tulee poistaa.

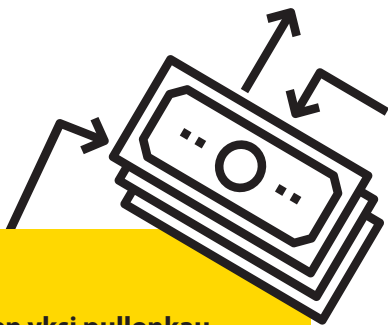
- **Työmarkkinoita tulisi joustavoittaa paikallista sopimista lisäämällä.** Työlainsäädäntöä tulisi uudistaa siten, että työehtosopimusten yleissitovuudesta tulee perälauta, jos ei toisin sovita. Tällä hetkellä monet työehtosopimukset mahdollistavat paikallisen sopimisen, mutta vaikka velvoitteet koskevat kaikkia, ovat joustot vain sopijaosapuolten käytössä. Kaikkien yritysten pitäisi päästä hyötymään vähintäänkin vastaavista joustoista, joita työehtosopimuksissa on sovittu, myös paikallisesti järjestäytyen. Työehtosopimusten tulisi olla yleissitovia vain, jos velvoitteiden lisäksi myös joustot ovat kaikkien käytettävissä.
- **Työlupaprosessit on viipymättä sujuvoitettava asiakaslähtöiseksi digitalisaatiota hyödyntäen.** Sujuvat lupaprosessit ovat yksi keino houkutellessa aktiivisesti osaajia ulkomailta. Työhön perustuvien oleskelulupien käsittelyajaksi on saatava lakiin maksimiksi kuukausi. Tavoitteena tulee kuitenkin olla keskimääräisesti alle viikon käsittelyaika.
- **EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien työntekijöiden saatavuusharkinnasta on luovuttava.** Saatavuusharkinnalla tarkoitetaan käytäntöä, jossa selvitetään ennen oleskeluluvan myöntämistä, onko työmarkkinoilla Suomessa tai EU-alueella jo saatavilla sopivaa työvoimaa kyseiseen tehtävään. Tämä harkinta on turha ja byrokraattinen.
- **Suomessa tutkintoon valmistuville ulkomaalaisille opiskelijoille tulee myöntää valmistumisen yhteydessä pysyvä oleskelulupa.** Suomi menettää vuosittain nettomääräisesti tuhansia Suomessa tutkinnon suorittaneita osaajia.
- **Takaisinottovelvollisuudesta olisi luovuttava startupin jouluessa irtisanomaan työvoimaa.** Tämä edesauttaa merkittävästi työntekijöiden palkkausta pieniin startuppeihin.

Ohjelmistoalan osaajia on koulutettava lisää vastaamaan toimialan huutavaan työvoimapulaan.

- **Kannustetaan naisia ohjelmistokehityksen koulutuspaikkoihin.** 90% ohjelmistokehitystyötä tekevistä on miehiä. Tähän liittyen on muutettava yliopistojen rahoituksen insentiivejä. Peruskoulussa ja lukiossa opetettavien koodauksen kursien sisältöä on myös muutettava, jotta innostus asiaan syntyy jo varhaisemmassa vaiheessa.
- **Tietoteknisen alan koulutuspaikkojen määrä on tuplattava.** Välitön tarve ohjelmistoalan osaajille on 7000. Saatavuusero kasvaa 2700 osaajalla joka vuosi.

RAHOITUSYMPÄRISTÖ

Rahoituksen saatavuus on startup-yrittäjyyden yksi pullonkaula. Startup-yritysten tietämystä eri rahoitusvaihtoehdoista tulee lisätä. Suomen houkuttelevuutta myös ulkomaisten sijoittajien näkökulmasta tulee lisätä.

- **Vahvistetaan Suomen Teollisuussijoituksen (Tesi) resursseja sijoittaa suomalaisiin pääomarahastoihin, mm. startupeihin sijoittaviin Venture Capital -rahastoihin.**
 - Tesille tulee antaa mandaatti kerätä Kasvurahastojen Rahasto (KRR) IV ja V. Asetetaan tavoitteeksi houkutella KRR -rahastoihin kotimaisten sijoittajien lisäksi kansainvälisiä sijoittajia.
 - Tesin ja Business Finland Venture Capitalin (BFVC) tehtävänä tulee olla rahastosijoittajaverkostojen jatkuva kehittäminen ja kansainvälistäminen. Julkisten toimijoiden yhteistyön tehokkuus ja synergiaetujen hyödyntäminen tulee varmistaa.
 - Suomalaisten pääomien tulee voida allokoitua myös suomalaisiin rahastoihin, jotka pääasiallisesti sijoittavat ammattimaisesti suomalaisiin startupeihin. Selvitetään uusia sijoitusinstrumentteja tai keinoja pääomasijoitusrahastojen sijoittajaverkoston laajentamiseksi. Sääntelyä tulee uudistaa siten, että se mahdollistaisi laaja-alaisemmin sijoitusten tekemisen pääomasijoitusrahastoihin mm. yksityissijoittajien ja pienten instituutiosijoittajien osalta.

TUTKIMUS

Uusien innovatiivisten yritysten syntymisen edistäminen tulisi lisätä yliopistojen rahoitusmalliin.

- **Voimistetaan tutkimustoiminnan vaikuttavuutta edistämällä tutkijoiden ja yliopistojen yhteistyötä yritysten kanssa.** Yliopisto- ja tutkimuslaitosyhteistyöhön panostamalla voidaan edistää innovatiivisen yritystoiminnan syntymistä. T&K tukea tulee kohdistaa erityisesti perustutkimukseen. Tutkimustulosten ja uusien ideoita tehokkaampaan kaupallistamiseen ja yhteiskunnalliseen hyödyntämiseen tulee panostaa.

Yrittäjyyden houkuttelevuutta uravaihtoehtona tulee lisätä ja yrittäjyyskasvatusta lisätä.

- **Koulutusjärjestelmän jokaisen tutkinnon tulisi sisältää taloustaidon opetusta sekä yrittäjyyskasvatusta.** Vain näin voimme varmistaa, että yrityksiä syntyy mahdollisimman laaja-alaisesti erilaiset innovaatiot mahdollistaen. Suomalaiset nuoret pitävät yrittäjyyttä nyt selvästi todennäköisempänä uravaihtoehtona kuin vielä kymmenen vuotta sitten. Korkeakoulutetuista reilu kymmenen prosenttia toimii yrittäjinä ja määrän on ennakoitu nousevan. Kuitenkaan suomalaisilla ei välttämättä ole tarpeellisia talous- ja yrittäjyystaitoja yritystoiminnan toteuttamiseksi.

KESKUSKAUPPAKAMARIN STARTUP-VALIOKUNNAN TOIMINNAN TAVOITTEENA ON:

- **Suomen startup-toimintaympäristö maailman parhaaksi:** kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö houkuttelisi Suomeen korkeaa osaamista ja kasvuyrittäjiä myös ulkomailta.
- **Startupien rahoitukseen lisää vaihtoehtoja:** rahoituksen saatavuus on startup-yrittäjyyden yksi pullonkaula.
- **Startup-ekosysteemi vahvaksi:** kokeneiden yrittäjien toiminnalla on positiivisia vaikutuksia ekosysteemin toimivuuteen. Valiokunta toimii sillanrakentajana etabloituneiden yritysten ja startupien välillä.
- **Asennemuutos varsinkin kasvuhakuisiin yrityksiin liittyen.**

KESKUS- KAUPPAKAMARI

World Trade Center Helsinki,
Aleksanterinkatu 17, 00100 Helsinki
puh. 09 4242 6200
keskuskauppakamari@chamber.fi

 @K3FIN

kauppakamari.fi